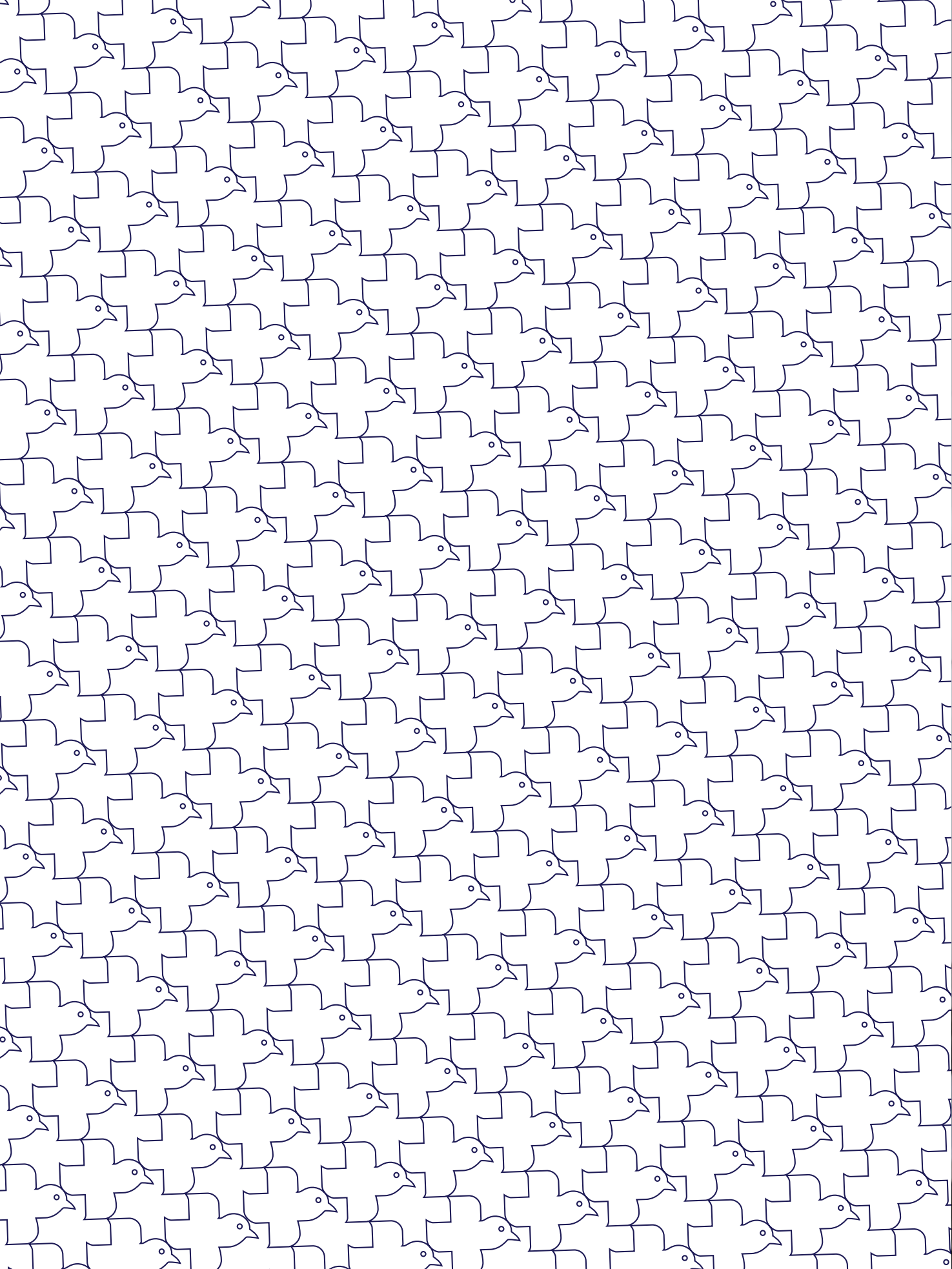

DE ESSENTIE

EDITIE 2023

MISSIE EN VISIE VAN DOKTERS VAN DE WERELD

Dokters van de Wereld gelooft in een wereld waarin het recht op zorg overal wordt nageleefd, een wereld waarin elke persoon aan zorg raakt zonder te botsen op obstakels of uitsluiting.

ONZE MISSIE

Gezondheidszorg is geen voorrecht, maar een mensenrecht. Als internationale, humanitaire en medische ngo is het onze missie ervoor te zorgen dat dit recht wordt nageleefd voor mensen die uit de reguliere zorgboot vallen. Dat doen we met medische, sociale en psychische hulp, maar ook door het blootleggen van wantoestanden en mensenrechtenschendingen. Zo willen we mee timmeren aan duurzame sociale verandering.

Het hart van onze organisatie bestaat uit leden, vrijwilligers, medewerkers, stagiaires en onze rechthebbenden zelf. Daarnaast worden we gesteund door een grote groep sympathisanten, donors, nationale en internationale instellingen en partnerorganisaties die mee hun schouders onder onze projecten zetten.

ONZE PIJLERS

VERZORGEN

Gezondheidszorg is geen voorrecht, maar een mensenrecht. We verlenen zorg aan mensen die hier anders geen toegang toe hebben.

- Medische hulp voor mensen onderweg of op de vlucht.

- Noodhulp voor slachtoffers van humanitaire crisissen, gewapende conflicten en klimaatverandering.
- Seksuele en reproductieve gezondheidszorg en rechten.
- Risicobeperking voor minderheden en mensen aan de rand van de samenleving.
- Omgeving en gezondheid.

Bij elk van deze pijlers houden we rekening met gendergerelateerd geweld, gezondheidspromotie en een psychosociale aanpak.

GETUIGEN

We blijven niet verontwaardigd toekijken aan de zijlijn maar stropen de mouwen op. Zo stellen we wantoestanden aan de kaak met feiten, cijfers en persoonlijke getuigenissen vanop het terrein. We interpellieren de verschillende beleidsniveaus en vechten voor een rechtvaardige toegang tot zorg.

VERANDEREN

Echte verandering is duurzaam. Daarom betrekken we zoveel het kan de lokale gemeenschappen, het lokale middenveld en de rechthebbenden zelf. Elke context is anders. Soms is samenwerking in een collegiale sfeer mogelijk, andere momenten en situaties vragen een dwingendere aanpak: van mild lobbywerk en belangenbehartiging tot juridische aanklachten en mee aan tafel zitten tijdens onderhandelingen.

ONS DNA

DOKTERS VAN DE WERELD, EEN ORGANISATIE MET EEN UNIEK DNA

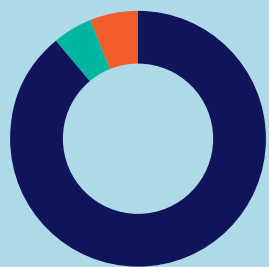
1. **IN BELGIË EN DAARBUITEN** Zowel in eigen land als daarbuiten trekt Dokters van de Wereld naar mensen die worden uitgesloten van zorg.
2. **EMPOWERMENT** We zijn lid van een internationaal netwerk dat actief is in 75 landen. Samen vormen we een brede beweging van de rechthebbenden zelf, geëngageerde werknemers, vrijwilligers en partners. Overal waar we aanwezig zijn, timmeren we mee aan sociale verandering. Dat doen we door mensen opnieuw de regie over hun eigen gezondheid in handen te laten nemen.
3. **PLEIDOOI** Naast een medische ngo zijn we een humanitaire organisatie die het universele recht op gezondheid verdedigt. Dat doen we door er elke dag voor te zorgen dat niemand wordt vergeten en mensenrechtenschendingen bloot te leggen.

4. **DUURZAAM** Alles wat we doen is gefocust op duurzame verandering op lange termijn.
5. **LOKALE PARTNERS** Samenwerken met lokale organisaties en partners is bij Dokters van de Wereld geen bijkomstigheid maar de kern van ons DNA: lokale partners beschikken over expertise, ervaring, lokale verankering en het vertrouwen bij de bevolking. Door samen te werken bereiken we meer: Samen sterk.

Het internationale netwerk van Dokters van de Wereld is actief in 75 landen, met 'nationale programma's' in 17 landen en internationale programma's in 58 landen.

DE ESSENTIE VAN DOKTERS VAN DE WERELD IN 2023

BUDGET
€ 40.891.310

89% Sociale Missies

5% Marketing

6% Algemene werking

82% VAN ELKE EURO GAAT RECHT-STREEKS NAAR HET TERREIN

ONS TEAM VAN 1000 MENSEN MAAKT ONZE PROJECTEN MOGELIJK

477 vrijwilligers in België

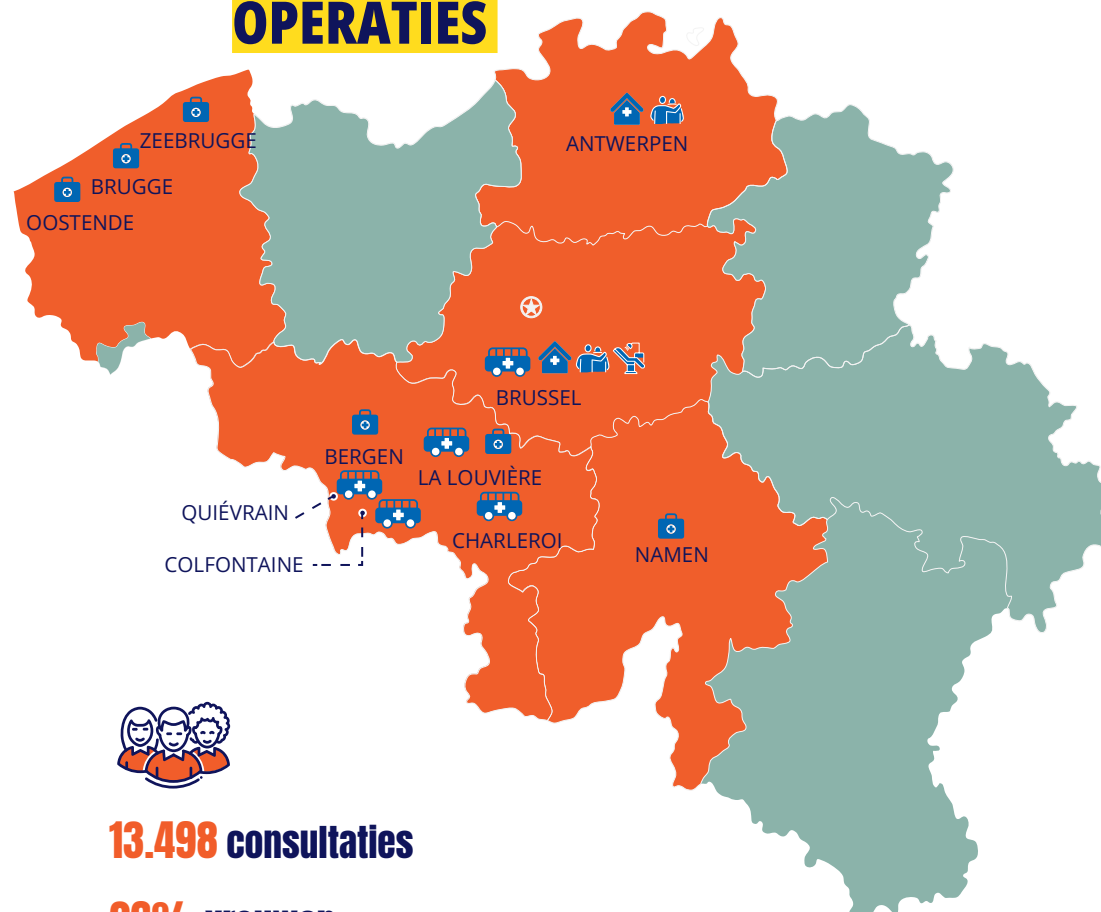
159 werknemers in België

419 buitenlandse, lokale werknemers

34 expats in het buitenland

BELGISCHE OPERATIES

13.498 consultaties

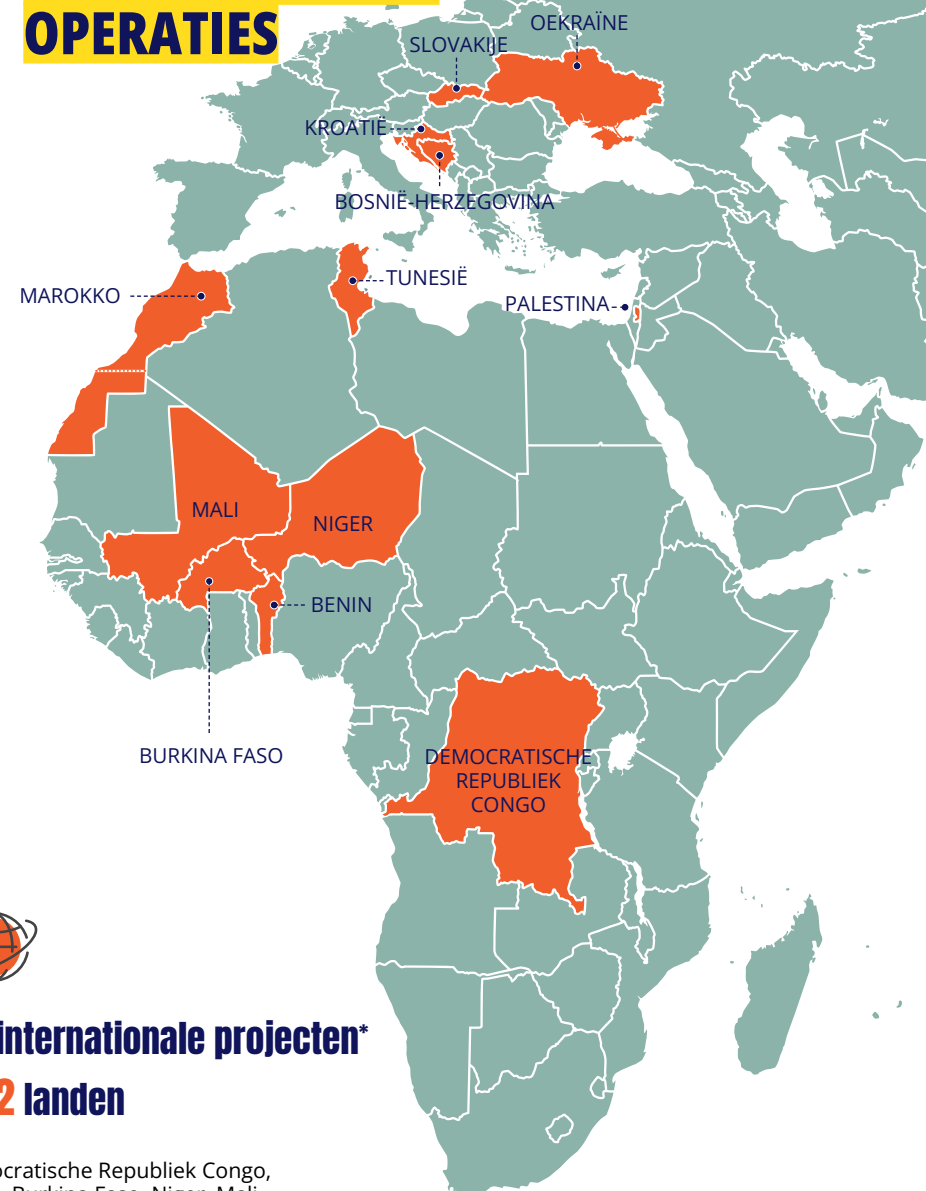
26% vrouwen

89 jaar: de leeftijd van onze oudste patiënte

0 jaar: onze jongste patiënt was pasgeboren

Top 5 nationaliteiten: Afghanistan, België, Eritrea, Palestina, Marokko

INTERNATIONALE OPERATIES

37 internationale projecten*
in 12 landen

Democratische Republiek Congo, Benin, Burkina Faso, Niger, Mali, Marokko, Tunesië, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Oekraïne, Slovakije en Palestina.

*Rond primaire zorg, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, migratie, mentale zorg, noodinterventies bij conflicten & urgenties, risicobeperking, klimaat & gezondheid.

ONZE BELGISCHE PROJECTEN

WAAROM IS EEN ORGANISATIE ALS DOKTERS VAN DE WERELD NODIG IN BELGIË?

België staat internationaal bekend om zijn degelijk, kwalitatief en robuust zorgsysteem. Maar voor wie buiten de norm valt, is toegang tot zorg vaak onmogelijk. Het zijn deze mensen die langskomen op onze projecten in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

WIE ZIEN WE IN ONZE KABINETTEN

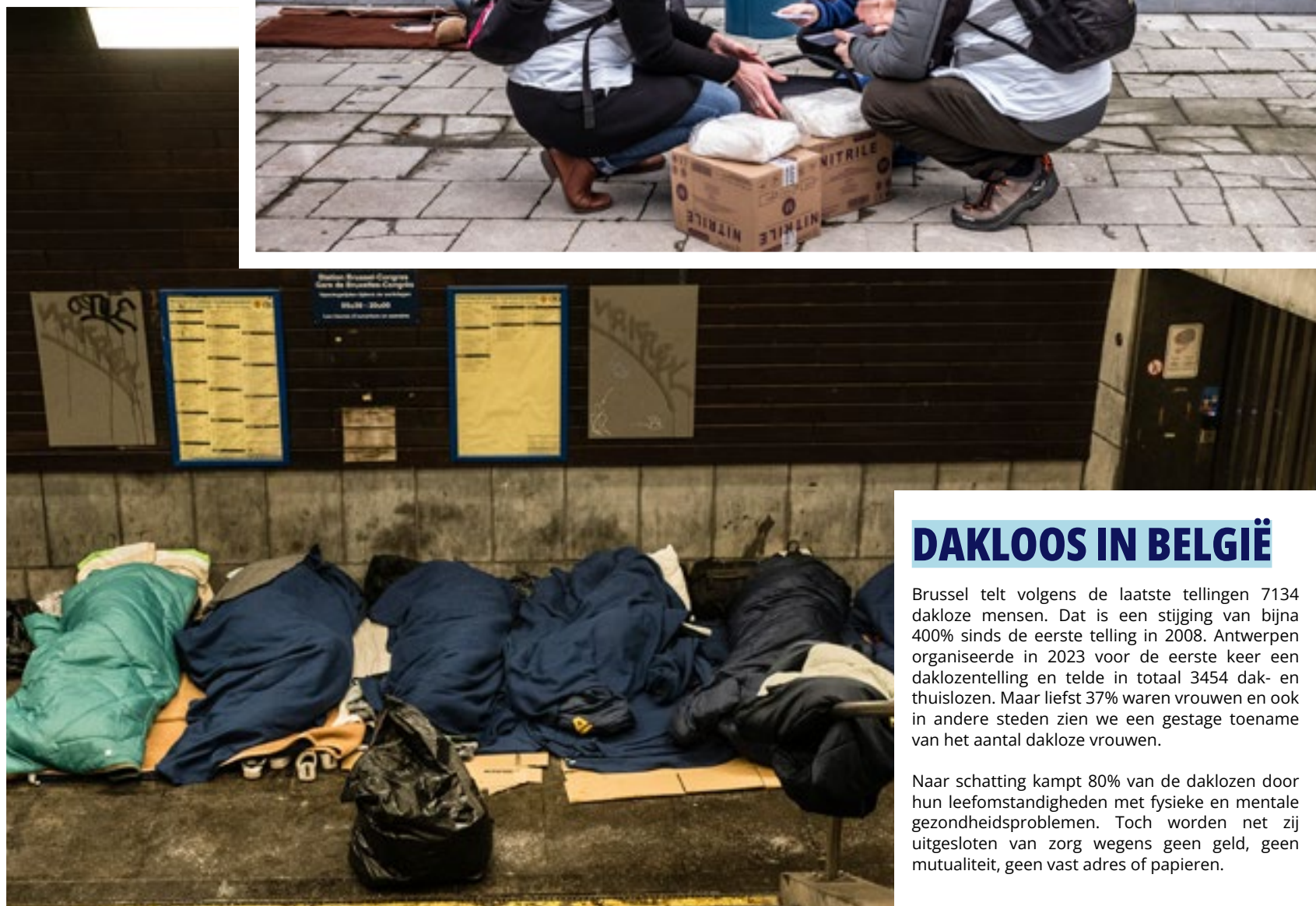
DE MODALE BELG

Voor wie in ons land geen mutualiteit heeft, tot de laagste inkomens behoort of geen diploma heeft, is een bezoek aan een arts steeds minder evident. Uit cijfers blijkt dat er zo'n 100.000 Belgen zijn die systematisch noodzakelijke zorg uitstellen wegens geldgebrek. Daarbij komt het groeiend artsentekort, praktijken die een patiëntenstop doorvoeren en het aantal niet-geconventioneerde (en dus duurdere) zorgverleners dat in de lift zit, en al deze elementen zorgen in praktijk voor een afkalvende zorgtoegang en doorstroom.

ZONDER PAPIEREN IN BELGIË

Het aantal mensen in ons land zonder papieren wordt geschat op zo'n 120.000. Ze hebben geen rechten, behalve het recht op medische hulp via het OCMW. Toch is het voor hen zeer moeilijk om toegang te krijgen tot zorg: de procedures zijn zeer ingewikkeld, elk OCMW interpreteert de regels anders en er zijn zoveel administratieve hindernissen dat op het eind van de rit 80 tot 90% niet op tijd of nooit tot bij een arts raakt. Dokters van de Wereld doet dan ook al vele jaren aan pleidooi om de huidige wetgeving te hervormen en te vereenvoudigen.

DAKLOOS IN BELGIË

Brussel telt volgens de laatste tellingen 7134 dakloze mensen. Dat is een stijging van bijna 400% sinds de eerste telling in 2008. Antwerpen organiseerde in 2023 voor de eerste keer een daklozentelling en telde in totaal 3454 dak- en thuislozen. Maar liefst 37% waren vrouwen en ook in andere steden zien we een gestage toename van het aantal dakloze vrouwen.

Naar schatting kampt 80% van de daklozen door hun leefomstandigheden met fysieke en mentale gezondheidsproblemen. Toch worden net zij uitgesloten van zorg wegens geen geld, geen mutualiteit, geen vast adres of papieren.

DRUGGEBRUIKERS EN SEKSWERKERS

Druggebruikers en sekswerkers worden door onze repressieve wetgeving gedwongen om te werken in clandestiene, onhygiënische en soms gevaarlijke omstandigheden. Dokters van de Wereld laat zich op het terrein ondersteunen door partners en stapels wetenschappelijk onderzoek waaruit blijkt dat inclusieve outreach-projecten cruciaal zijn bij de begeleiding van deze gestigmatiseerde en uitgesloten mensen.

KWETSBARE VROUWEN EN KINDEREN IN ONS LAND

Wie als vrouw of meisje dakloos is, in armoede leeft of op de vlucht is, draagt specifieke kwetsbaarheden met zich mee. De kans op seksueel geweld is groter, er is sprake van menstruatie-armoede en een gebrekkige toegang tot seksuele en reproductieve zorg. Daarom integreren wij in onze projecten een specifieke focus op vrouwen en meisjes. We beschikken niet enkel over vroedvrouwen en gynaecologen, maar zorgen er ook voor dat elke vrouw in onze projecten toegang krijgt tot doelgerichte informatie, menstruatiekits, pre- of postnatale zorg en contraceptie.

MENSEN ONDERWEG EN VERZOEKERS TOT INTERNATIONALE BESCHERMING

Sinds twee jaar weigert de Belgische Staat en Fedasil opvang voor duizenden verzoekers voor internationale bescherming. Hierdoor belanden bvb. Afghaanse of Palestijnse vluchtelingen dakloos op straat of in onaangepaste kraakpanden. Door de weigering van de Staat om hen op te vangen, zijn ze ook afgesloten van zorg. En dat terwijl ze er vaak een ziekmakende migratietocht op hebben zitten. Daarom verleent Dokters van de Wereld in Brussel al twee jaar medische zorg aan pas aangekomen en in de steek gelaten migranten en asielzoekers.

HERSTELOPVANG

In onze Antwerpse Herstelopvang krijgen revaliderende of chronisch zieke daklozen voor langere tijd een eigen kamer om te stabiliseren (of te revalideren). We omringen hen de klok rond met medische en sociale zorg en werken aan hun toekomst.

ONZE ADOBUS

Van individuele gesprekken, informatie over contraceptie, SOA's en abortus tot het aangaan van gezonde relaties: in onze Adobus kunnen jonge scholieren in Wallonië terecht voor alles wat te maken heeft met seksuele educatie.

ONZE ZORGCENTRA EN -ANTENNES

In onze twee vaste zorgcentra en zes zorgantennes over het hele land kunnen mensen die worden uitgesloten van zorg bij ons terecht voor medische, psychische en gespecialiseerde hulp.

ONZE SPECIALISTEN-WERKING EN TANDARTSKABINET

Soms hebben de patiënten die we zien in onze zorgcentra en -antennes nood aan (labo-) onderzoeken, opvolging door een specialist of een consult bij de tandarts. Dat lukt ons, dankzij ons vrijwillig team van specialisten, ons eigen tandartskabinet en onze samenwerkingen met ziekenhuizen.

REÏNTEGRATIE

Ons ultieme doel: ervoor zorgen dat onze patiënten op het einde van de rit opnieuw zijn aangesloten bij het reguliere zorgsysteem in ons land. Dat doen we met een uitgebreid team van sociaal-assistenten in onze vaste zorgcentra.

ONZE MOBIELE PROJECTEN

Via onze Medibussen en onze mobiele teams in daklozencentra trekken we recht de leefwereld in van wie wordt uitgesloten van zorg.

WAT DOEN WE?

PLEIDOOI

Zwangere vrouwen die worden uitgesloten van het recht op abortus, de toegang tot zorg voor mensen zonder papieren die totaal mank loopt, de opvangcrisis bij Fedasil, de saturatie in de Brusselse daklozencentra, de uitsluiting van mensen zonder papieren in de Antwerpse daklozenopvang: het zijn een paar voorbeelden van de Belgische dossiers waar we vorig jaar pleidooi rond voerden. Dat doen we via rapporten, overleg met beleidsmakers maar ook via getuigenissen van patiënten en terreinmedewerkers in de pers of het starten van rechtzaken.

UITGELICHT

TOOLINE1 : DOKTERS VAN DE WERELD ALS BRUG TUSSEN TRADITIONELE ZORGVERLENERS EN KWETSBARE MENSEN

3 steden (Brussel, Antwerpen en Bergen)

69 operationele partners

5 thema's

Tooline1 is een project dat in het leven werd geroepen door Dokters van de Wereld en een brug wil slaan tussen kwetsbare patiënten en de traditionele 1^e lijnszorg, vandaar de naam "Too-line-1".

Het project vertrekt vanuit de zorgverleners en het zorgsysteem zelf: zij beschikken soms niet over de kennis, ervaring, tijd of netwerken om de meest kwetsbare mensen in ons land optimaal te kunnen helpen. Om hen hierin bij te staan, bieden we hen via Tooline1 de nodige concrete, tools, hulpmiddelen én netwerken aan.

WE FOCUSSEN ONS HIERBIJ OP 5 THEMA'S:

- Steun bij het verminderen van administratieve en financiële obstakels bij de toegang tot zorg
- Steun bij de taalbarrières en culturele obstakels
- Steun bij mentale gezondheidsproblemen en verslavingszorg
- Begeleiding bij problemen die het gevolg zijn van een leven in grote precariteit zoals hygiëne, mobiliteit en tijdsbesef
- Steun door samen een netwerk uit te bouwen en te delen.

UITGELICHT

DE HUMANITAIRE HUB

122.726 bezoeken aan de Hub

3163 medische consultaties

60% van de Hub-patiënten =
asielzoekers

17% van onze patiënten =
een vrouw

De Humanitaire hub werd in 2017 door een groep humanitaire organisaties opgericht om hulp te bieden aan migranten op doorreis naar Groot-Brittannië. In onze Hub kunnen zij sindsdien terecht voor 12 verschillende diensten waaronder douches, voedsel, kledij, juridische begeleiding of herstel van familiebanden. Er is ook een uitgebreide medische werking, waar Dokters van de Wereld verantwoordelijk voor is. Vorig jaar verleenden onze vrijwillige medische teams zo meer dan 3000 consultaties.

Initieel richtte de Humanitaire hub zich op migranten op doorreis. Intussen helpen we meer dan twee jaar ook de duizenden asielzoekende mensen die door de Belgische Staat en Fedasil de straat op of in kraakpanden worden geduwd. Samen met onze partners voeren we zo al twee jaar overheidstaken uit waar de Belgische Staat bewust aan verzaakt: 60% van onze patiënten zijn mensen die door Fedasil met een kluitje in het riet werden gestuurd. Die realiteit zorgt voor een saturatie, niet enkel in de Hub en in de daklozencentra, maar ook bij onze patiënten, de medewerkers en vrijwilligers op het terrein. We blijven de Belgische Staat aanklagen voor hun wanbeheer en blijven paraat staan voor pas aangekomen asielzoekende mannen, vrouwen en kinderen.

UITGELICHT

ONZE MOBILE TEAMS

ONZE MEDIBUSSEN

3 steden: Brussel, Charleroi, La Louvière
4691 bezoeken op de bussen

Weer of geen weer, Dokters van de Wereld trekt het hele jaar door met zorgbussen de leefwereld in van mensen aan de rand van onze samenleving. Dat doen we in Brussel, Charleroi en La Louvière: drie steden die kampen met specifieke sociaal-economische kwetsbaarheden. Onze bezoekers leven bijna altijd in grote armoede, op straat of in kraakpanden en worden gestigmatiseerd door hun leefsituatie, druggebruik of sekswerk.

Wie onze bus binnenstapt, kan rekenen op paramedische zorg en sneltests voor o.a. HIV. Onze busbezoekers leven in grote precariteit: daarom bieden we ook materiële steun zoals hygiënekits, menstruatiekits of steriel consumptiemateriaal. Daarnaast bieden we steun en een luisterend oor, door bijvoorbeeld mee te zoeken naar een slaapplek of onze bezoekers mee te begeleiden naar één van onze partners of ons permanent zorgcentrum. Dit alles doen we dankzij een ploeg van tientallen vrijwilligers, van verpleegkundigen, onthaalmedewerkers tot chauffeurs.

ONZE MOBILE TEAMS IN CENTRA VOOR DAKLOZEN

60 vrijwilligers
5 centra voor daklozen
1607 medische consultaties

Al 25 jaar trekken vrijwillige teams van Dokters van de Wereld naar de verschillende opvangcentra voor daklozen die beheerd worden door de Samusocial, het Rode Kruis en het Burgerplatform voor Vluchtelingen. Het hele jaar door kan je er 's avonds onze artsen, verpleegkundigen en onthaalmedewerkers terugvinden terwijl ze de dakloze bewoners helpen met medische hulp. Wie meer opvolging nodig heeft wordt, begeleiden we mee naar ons vast zorgcentrum.

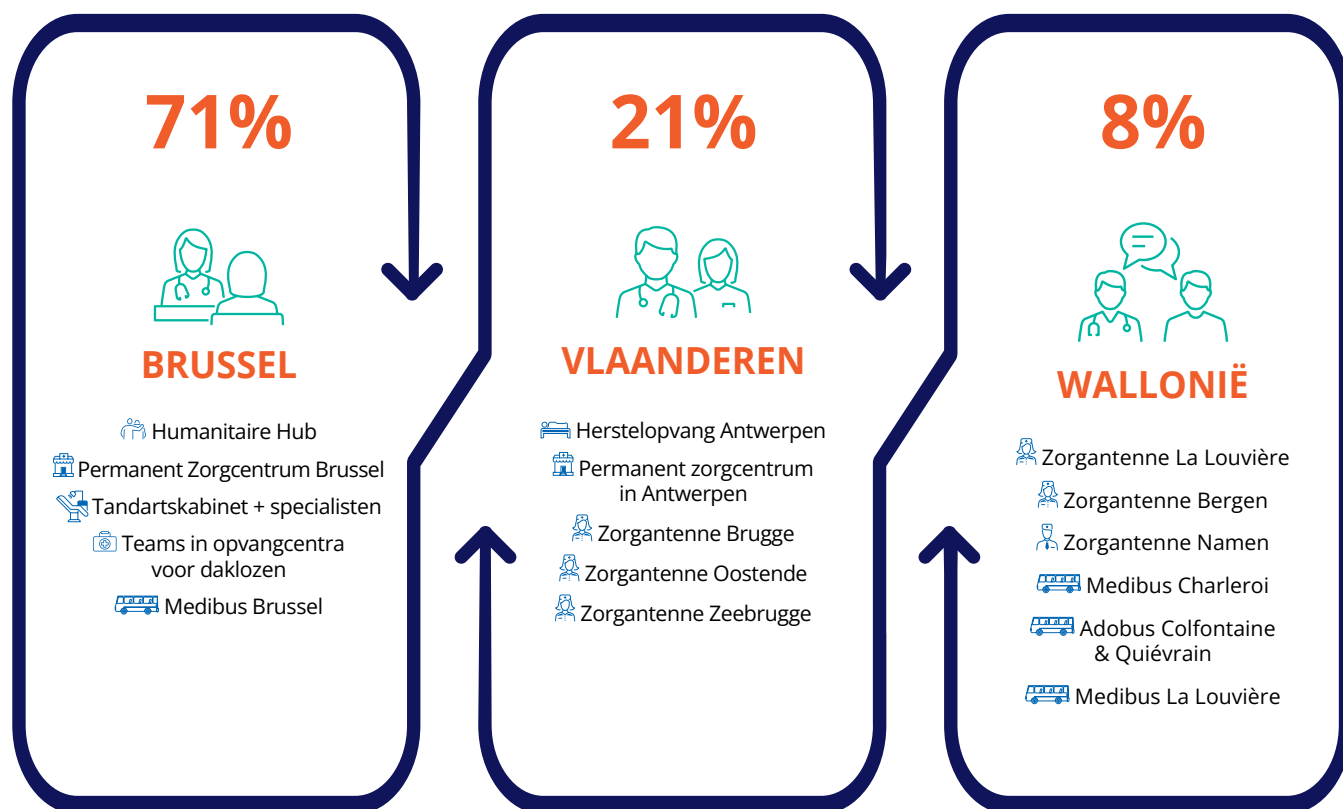

PLEIDOOI: DAKLOZEN ZIJN GEEN WEGWERP- PRODUCTEN

Op 15 jaar tijd is het aantal daklozen in Brussel toegenomen met 377,5%, terwijl het aantal bedden voor daklozen onvoldoende is meegegroeid of in de lente wordt afgeschaft. Daarbovenop stuurt Fedasil mensen op de vlucht de straat op omwille van hun falend opvangbeleid. Het gevolg: het hele jaar door werden onze teams geconfronteerd met een groeiende groep van wanhopige, dakloze mensen die botsten op een volledig gesatureerd opvangnetwerk en hierdoor ziek(er) werden.

Het hele jaar door schoven we deze realiteit op straat onder de neuzen van de beleidsmakers en hamerden we op het feit dat er nood is aan een grootschaliger en menselijker opvangbeleid. Een beleid dat bovendien de deuren niet sluit na de winter en rekening houdt met de toename van uiterst kwetsbare daklozen zoals minderjarigen, vrouwen, slachtoffers van (intrafamiliaal) geweld, alleenstaande mama's en gezinnen (op de vlucht).

2023: ONZE MEDISCHE, SOCIALE EN PSYCHISCHE CONSULTATIES PER REGIO

13.498
CONSULTATIES

**GENEEST OOK
SOCIAAL ONRECHT**

DOKTERS VAN DE WERELD

Kruidtuinstraat 75, 1210 Brussel

+32 (0) 2 225 43 00

info@doktersvandewereld.be

doktersvandewereld.be

Volg ons via: